EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 07 09
COM(2025) 394 final

2025/0212 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Europos Sąjungos vardu Pasaulio prekybos organizacijos generalinėje taryboje, dėl sprendimo leisti taikyti PPO įsipareigojimų atidėjimą, leidžiantį Jungtinėms Valstijoms taikyti bemuitį režimą pagal Jungtinių Valstijų Karibų jūros baseino ekonomikos atgaivinimo aktą (CBERA), priėmimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) generalinėje taryboje, dėl numatomo sprendimo leisti taikyti PPO įsipareigojimų atidėjimą, leidžiantį Jungtinėms Valstijoms iki 2030 m. rugsėjo 30 d. pagal 1983 m. Karibų jūros baseino ekonomikos atgaivinimo akto su pakeitimais, padarytais 1990 m. Karibų jūros baseino ekonomikos atgaivinimo išplėtimo aktu (CBERA), nuostatas įvardytų lengvatomis besinaudojančių Centrinės Amerikos ir Karibų jūros šalių ir teritorijų kilmės reikalavimus atitinkantiems produktams taikyti bemuitį režimą priėmimo.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Marakešo sutartis, kuria įsteigta Pasaulio prekybos organizacija

Marakešo sutartis, kuria įsteigta Pasaulio prekybos organizacija, (toliau – PPO steigimo sutartis) įsigaliojo 1995 m. sausio 1 d.

Europos Sąjunga yra šios sutarties šalis.

2.2. Pasaulio prekybos organizacijos ministrų konferencija ir generalinė taryba

Vadovaujantis PPO steigimo sutarties IV straipsnio 1 dalimi, Ministrų konferencija turi įgaliojimus priimti sprendimus visais klausimais, kurie numatyti bet kurioje iš daugiašalių prekybos sutarčių.

Vadovaujantis PPO steigimo sutarties IV straipsnio 2 dalimi, kai nevyksta Ministrų konferencijos susirinkimai, jos funkcijas vykdo Generalinė taryba.

Vadovaujantis IX straipsnio 1 dalimi, PPO sprendimus paprastai priima bendru sutarimu.

2.3. Numatomas PPO generalinės tarybos aktas

Vadovaujantis PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 dalimi, narei nustatytas įsipareigojimas išskirtinėmis aplinkybėmis gali būti atidėtas.

Gavusi Jungtinių Valstijų prašymą, PPO generalinė taryba turi priimti sprendimą leisti taikyti PPO įsipareigojimų atidėjimą, leidžiantį Jungtinėms Valstijoms lengvatomis besinaudojančių Centrinės Amerikos ir Karibų jūros šalių ir teritorijų kilmės reikalavimus atitinkantiems produktams taikyti bemuitį režimą pagal CBERA, vadovaujantis PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 ir 4 dalimis (toliau – numatomas aktas).

Prašymas grindžiamas galiojančiu su CBERA susijusiu įsipareigojimų atidėjimu, kuris nustoja galioti 2025 m. rugsėjo 30 d. Todėl numatomo akto tikslas – JAV prašymu (G/C/W/870) leisti taikyti naują įsipareigojimų atidėjimą iki 2030 m. rugsėjo 30 d.

Numatomas aktas taps privalomas PPO šalims pagal PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 dalį ir II straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta: „Sutartys ir su jomis susiję dokumentai, įtraukti į 1, 2 ir 3 priedus [...] yra šios Sutarties sudėtinė dalis, privaloma visoms valstybėms narėms“.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Jungtinės Valstijos paprašė leisti taikyti PPO JAV įsipareigojimų pagal 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų ir prekybos (GATT 1994) I straipsnio 1 dalį ir GATT 1994 XIII straipsnio 1 ir 2 dalis atidėjimą, kad Jungtinėms Valstijoms būtų leista iki 2030 m. rugsėjo 30

d. Centrinės Amerikos ir Karibų jūros šalių ir teritorijų (toliau – lengvatomis besinaudojančios šalys) kilmės reikalavimus atitinkantiems produktams taikyti bemuitį režimą pagal CBERA.

Jungtinės Valstijos pateikė prašymą pagal PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 ir 4 dalis. JAV prašymas grindžiamas tuo, kad Karibų jūros baseino šalyse vyrauja skurdas ir nestabilumas, ir pabrėžiama, kad šių mažų šalių ekonomines perspektyvas dar labiau komplikuoja tai, kad jose dažnai vyksta gaivalinės nelaimės. Pagal CBERA taikomomis lengvatomis siekiama išplėsti ekonomines galimybes ir padėti regionui siekti didesnio stabilumo ir klestėjimo.

Jungtinių Valstijų teigimu, pagal CBERA taikomas bemuitis režimas neturėtų pažeisti kitų narių, kurios nesinaudoja tokiu režimu, interesų, taip pat tikimasi, kad išplėtus tokį bemuitį režimą labai nesikeis narių, kurios nėra lengvatomis besinaudojančios šalys, kilmės CBERA reikalavimus atitinkančių produktų Jungtinių Valstijų importo srautai.

Prašymas grindžiamas esamu įsipareigojimų atidėjimu dėl lengvatinio muitų tarifų režimo pagal CBERA, kurį pirmą kartą leista taikyti 1985 m. vasario 15 d. laikotarpiui nuo 1984 m. sausio 1 d. iki 1995 m. rugsėjo 30 d.[1] ir kuris šiuo metu galioja iki 2025 m. rugsėjo 30 d.

Jungtinių Amerikos Valstijų prašymas susijęs su tuo, kad baigia galioti 2006 m. Haičio pusrutulio galimybių per partnerystės skatinimą aktas, 2008 m. Haičio pusrutulio galimybių per partnerystės skatinimą aktas ir 2010 m. Haičio ekonomikos skatinimo programos aktas (toliau – CBERA su pakeitimais).

Leidus taikyti įsipareigojimų atidėjimą nebūtų neigiamai paveikta nei Sąjungos ekonomika, nei prekybos ryšiai su šio įsipareigojimų atidėjimo lengvatomis besinaudojančiomis šalimis. Be to, Sąjunga remia kovos su skurdu ir stabilumo skatinimo veiksmus. Todėl pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu Generalinėje taryboje, turėtų būti pritarti prašymui dėl įsipareigojimų atidėjimo.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį“[2].

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Generalinė taryba yra susitarimu, t. y. PPO steigimo sutartimi, įsteigtas PPO organas.

Aktas, kurį turi priimti Generalinė taryba, yra teisinę galią turintis aktas. Vadovaujantis PPO steigimo sutarties II straipsnio 2 dalimi ir IX straipsnio 3 dalimi, numatomas aktas bus privalomas pagal tarptautinę teisę.

---

1 (BISD 31S/20).

2 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija prieš Tarybą*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

Numatomu aktu sutarties institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su bendra prekybos politika.

Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su SESV 218 straipsnio 9 dalimi.

5. NUMATOMO AKTO SKELBIMAS

PPO generalinės tarybos aktu bus įgyvendinamos PPO steigimo sutarties nuostatos, susijusios su įsipareigojimų atidėjimu, todėl tikslinga priimtą aktą paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2025/0212 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Europos Sąjungos vardu Pasaulio prekybos organizacijos generalinėje taryboje, dėl sprendimo leisti taikyti PPO įsipareigojimų atidėjimą, leidžiantį Jungtinėms Valstijoms taikyti bemuitį režimą pagal Jungtinių Valstijų Karibų jūros baseino ekonomikos atgaivinimo aktą (CBERA), priėmimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Marakešo sutartis, kuria įsteigta Pasaulio prekybos organizacija, (toliau – PPO steigimo sutartis) įsigaliojo 1995 m. sausio 1 d.;

(2) vadovaujantis PPO steigimo sutarties II straipsnio 2 dalimi, „sutartys ir su jomis susiję dokumentai, įtraukti į 1, 2 ir 3 priedus (toliau – daugiašalės prekybos sutartys) yra šios Sutarties sudėtinė dalis, privaloma visoms valstybėms narėms“;

(3) pagal IX straipsnio 3 dalį, išskirtinėmis aplinkybėmis Ministrų konferencija gali nuspręsti atidėti PPO steigimo sutartimi ar bet kuria iš daugiašalių prekybos sutarčių narei nustatytą įsipareigojimą;

(4) PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytos leidimo taikyti įsipareigojimų, susijusių su į PPO steigimo sutarties 1A arba 1B, arba 1C priedus įtrauktomis daugiašalėmis prekybos sutartimis ir jų priedais, atidėjimą suteikimo procedūros;

(5) vadovaujantis PPO steigimo sutarties IV straipsnio 1 dalimi Ministrų konferencija turi įgaliojimus priimti sprendimus visais klausimais, numatytais bet kurioje iš daugiašalių prekybos sutarčių;

(6) vadovaujantis PPO steigimo sutarties IV straipsnio 2 dalimi, kai nevyksta PPO (Pasaulio prekybos organizacijos) ministrų konferencijos susirinkimai, jos funkcijas vykdo PPO generalinė taryba;

(7) vadovaujantis IX straipsnio 1 dalimi, PPO sprendimus paprastai priima bendru sutarimu;

(8) 1985 m. vasario 15 d. Jungtinėms Valstijoms buvo leista atidėti įsipareigojimus pagal GATT 1994 I straipsnio 1 dalį laikotarpiui nuo 1984 m. sausio 1 d. iki 1995 m. rugsėjo 30 d. 1995 m. lapkričio 15 d. PPO narės pratęsė įsipareigojimų atidėjimą iki 2005 m. rugsėjo 30 d., o 2009 m. gegužės 29 d. – iki 2014 m. gruodžio 31 d. 2015 m. gegužės 5 d. PPO narės pratęsė įsipareigojimų pagal GATT 1994 I straipsnio 1 dalį atidėjimą ir išplėtė jo taikymą į jį įtraukiant GATT XIII straipsnio 1 ir 2 dalis laikotarpiui iki 2019 m. gruodžio 31 d. tiek, kiek tai būtina, kad Jungtinės Valstijos pagal CBERA nuostatas įvardytų lengvatomis besinaudojančių šalių kilmės reikalavimus atitinkantiems

importuojamiems produktams galėtų taikyti bemuitį režimą, o 2019 m. spalio 17 d. PPO narės pratęsė įsipareigojimų atidėjimą pagal GATT 1994 XIII straipsnio 1 ir 2 dalis iki 2025 m. rugsėjo 30 d. tiek, kiek tai būtina, kad Jungtinės Valstijos pagal CBERA nuostatas įvardytų lengvatomis besinaudojančių šalių kilmės reikalavimus atitinkantiems importuojamiems produktams galėtų taikyti bemuitį režimą;

(9) vadovaudamosi PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 ir 4 dalimis, Jungtinės Valstijos Generalinei tarybai pateikė prašymą priimti sprendimą leisti taikyti PPO įsipareigojimų atidėjimą, kad Jungtinėms Valstijoms būtų leista iki 2030 m. rugsėjo 30 d. Centrinės Amerikos ir Karibų jūros šalių ir teritorijų kilmės reikalavimus atitinkantiems produktams taikyti bemuitį režimą pagal CBERA;

(10) Jungtinės Valstijos prašymą grindžia tuo, kad Karibų jūros baseino šalyse, visų pirma Haityje, vyrauja skurdas ir nestabilumas. Pagal CBERA taikomomis lengvatomis siekiama išplėsti ekonomines galimybes ir padėti regionui siekti didesnio stabilumo ir klestėjimo;

(11) leidus takyti įsipareigojimų atidėjimą nebūtų neigiamai paveikta nei Sąjungos ekonomika, nei Sąjungos prekybos ryšiai su šio įsipareigojimų atidėjimo lengvatomis besinaudojančiomis šalimis. Be to, Sąjunga remia kovos su skurdu ir stabilumo skatinimo veiksmus;

(12) tikslinga pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu Europos Komisija turi laikytis PPO generalinėje taryboje, pritarti Jungtinių Valstijų prašymui leisti taikyti įsipareigojimų atidėjimą, nes įsipareigojimų atidėjimas bus privalomas PPO narėms,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi laikytis Europos Komisija Pasaulio prekybos organizacijos generalinėje taryboje, yra pritarti leidimui taikyti PPO įsipareigojimų atidėjimą, leidžiantį Jungtinėms Valstijoms iki 2030 m. rugsėjo 30 d. Centrinės Amerikos ir Karibų jūros šalių ir teritorijų kilmės reikalavimus atitinkantiems produktams taikyti bemuitį režimą pagal JAV Karibų jūros baseino ekonomikos atgaivinimo aktą.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė